

INKOMENSGEGEVENS ROTTERDAM OP DEELGEMEENTE- EN BUURTNIVEAU 2002 (augustus 2005; 2e, uitgebreidere druk)

Na veel vertraging zijn in juni en juli 2005 de inkomensgegevens op gemeentelijk, deelgemeentelijk en buurniveau uit het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2002* van het CBS beschikbaar gekomen. In juni 2005 verscheen daarover een Feitenkaart met de eerste gegevens; deze tweede druk ervan bevat ook gegevens over inkomens tot 110% van het sociaal minimum en over inkomens naar etniciteit.

De vorige versie van het Regionaal Inkomens Onderzoek, dat voornamelijk is gebaseerd op gegevens van de Belastingdienst, ging over 2000, en is voor wat Rotterdam en de Rotterdamse regio betreft beschreven in twee COS-publicaties: *De inkomensverdeling in Rotterdam op wijk- en buurniveau in 2000* en *De inkomensverdeling in de stadsregio Rotterdam in 2000*. De gegevens hieruit vormden tot voor kort de meest recente betrouwbare gegevens over de inkomenssituatie op gemeentelijk, deelgemeentelijk en buurniveau in Rotterdam en de stadsregio.

Binnenkort brengt het COS ook weer een publicatie uit waarin de inkomenssituatie in de stadsregio Rotterdam wordt beschreven op regionaal en gemeentelijk niveau; inclusief vergelijking met de andere drie grote steden en met Nederland als geheel. Om zo snel mogelijk in te spelen op de behoefte aan actuelere inkomensgegevens, is echter ook nu reeds een selectie van de belangrijkste deelgemeente- en buurngegevens over Rotterdam (plus die over Amsterdam, Den Haag, Utrecht en heel Nederland) in de voorliggende Feitenkaart opgenomen.

De vertraging in de levering door het CBS van de gegevens uit het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2002* werd mede veroorzaakt doordat het CBS sinds de belastingherzieningen van 2001 geen besteedbaar inkomens meer kan bepalen die vergelijkbaar zijn met die van vóór 2001. Ook in de gegevens op deze Feitenkaart is dat niet gelukt; dit najaar zal het CBS een trendbreukanalyse verrichten op de inkomensgegevens tot en met 2003, en vervolgens waarschijnlijk met gecorrigeerde gegevens over de jaren vóór 2001 komen. *De voorliggende gegevens zijn dus niet vergelijkbaar met die uit de Regionale Inkomens Onderzoeken van 2000, 1998, 1996 en 1994 waarover door het COS eerder is gerapporteerd.* Zodra wél vergelijkingen kunnen worden gemaakt met eerdere jaren, zal het COS hieraan een nieuwe Feitenkaart wijden.

Deze Feitenkaart kent als inkomensbegrip het 'besteedbaar inkomen' volgens de definitie van het CBS. Dit komt ruwweg overeen met het intuïtieve begrip netto-inkomen (loon/uitkering/pensioen, minus belasting en sociale premies), met dien verstande dat fiscale huurwaarde bijgeteld, en betaalde hypotheekrente afgetrokken is. Ook is Kinderbijslag meegeteld. Voorts zijn Ziekenfondspremies *niet* in mindering gebracht; evenmin als premies particuliere ziektekostenverzekering (en het *werkgeversdeel* van de Ziekenfondspremie is *bijgeteld*). Huursubsidie is buiten beschouwing gelaten.

Voor de interpretatie van de gegevens op deze Feitenkaart is de precieze inkomensdefinitie echter niet zo van belang: de inkomensgegevens dienen immers vooral geïnterpreteerd te worden door middel van onderlinge vergelijking.

Deze Feitenkaart beperkt zich tot de inkomens van *particuliere* huishoudens; dat wil zeggen dat studentenhuishoudens en zogeheten institutionele huishoudens (personen in instellingen, instituten en tehuizen) *niet* zijn meegeteld.

In de nu volgende tabellen is geheimhouding toegepast ('x') als het aantal inwoners minder is dan 200 of het aantal huishoudens minder dan 70; voor kleinere gebieden is het risico van onthulling van individuele gegevens te groot, en zou ook de toevalsmarge van de achterliggende steekproef te groot zijn.

Gemiddeld inkomen per inwoner en per huishouden

Onderstaande tabel bevat de gemiddelde inkomens per inwoner en per huishouden.

Om de besteedbaar inkomens van diverse typen huishoudens beter vergelijkbaar te maken, bevat het Regionaal Inkomens Onderzoek ook zogeheten gestandaardiseerde inkomens: het besteedbaar inkomen, gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. (Een groter huishouden heeft immers een hoger inkomen nodig dan een kleiner huishouden om op een vergelijkbaar welvaartniveau te komen.) Voor een stad als Rotterdam met zijn grote aantallen kleine huishoudens vormt zo'n gecorrigeerd inkomensbegrip zuiverder vergelijkingsmateriaal met elders dan louter de hoogte van een huishoudensinkomen.

	Aantal inwoners 1-1-'03	Gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner	Aantal huishoudens 1-1-'03	Gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden	Idem gestandaardiseerd
Stadscentrum	29.950	€ 14.800	15.400	€ 27.300	€ 22.100
Stadsdriehoek	10.820	€ 18.100	6.170	€ 30.000	€ 25.100
Oude Westen	10.930	€ 10.700	4.850	€ 23.100	€ 17.100
Cool	4.540	€ 14.500	2.650	€ 24.000	€ 20.200
C.S. Kwartier	910	€ 17.700	470	€ 33.800	€ 28.500
Kop van Zuid	390	€ 13.900	160	€ 23.700	€ 20.000
Nieuwe Werk	1.900	€ 18.800	830	€ 40.800	€ 31.400
Dijkzigt	460	€ 13.800	260	€ 21.100	€ 19.200
Delfshaven	73.390	€ 10.100	32.390	€ 21.900	€ 16.200
Delfshaven	6.670	€ 11.200	3.300	€ 21.200	€ 16.700
Bospolder	6.990	€ 9.900	3.030	€ 21.900	€ 16.200
Tussendijken	7.380	€ 9.300	3.270	€ 19.900	€ 14.800
Spangen	10.800	€ 8.200	4.230	€ 20.500	€ 14.300
Nieuwe Westen	19.220	€ 10.100	7.950	€ 23.500	€ 17.000
Middelland	11.960	€ 10.900	5.400	€ 22.700	€ 17.100
Oud-Mathenesse	6.240	€ 11.800	3.370	€ 21.100	€ 16.900
Witte Dorp	530	€ 10.700	230	€ 24.500	€ 16.900
Schiemond	3.600	€ 9.500	1.610	€ 21.000	€ 15.300
Overschie	15.940	€ 12.100	7.350	€ 25.800	€ 18.600
Kleinpolder	7.370	€ 11.500	3.560	€ 23.500	€ 17.400
Noord Kethel	x	x	x	x	x
Schieveen	400	€ 14.700	210	€ 28.000	€ 18.900
Zestienhoven	1.000	€ 11.400	330	€ 26.800	€ 17.900
Overschie	6.590	€ 13.000	2.990	€ 28.400	€ 20.100
Landzicht	500	€ 10.500	240	€ 22.500	€ 16.000
Noord	50.730	€ 12.700	25.660	€ 24.300	€ 19.100
Agniesebuurt	3.920	€ 12.000	1.880	€ 24.500	€ 18.600
Provenierswijk	4.680	€ 12.400	2.180	€ 25.200	€ 19.400
Bergpolder	7.280	€ 13.400	4.020	€ 23.000	€ 19.000
Blijdorp	9.920	€ 16.300	5.730	€ 27.600	€ 22.400
Liskwartier	7.110	€ 12.300	3.320	€ 25.600	€ 19.300
Oude Noorden	17.710	€ 10.700	8.490	€ 21.700	€ 16.700
Blijdorpse Polder	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	41.770	€ 15.100	19.090	€ 32.100	€ 23.300
Schiebroek	16.610	€ 13.300	8.150	€ 26.300	€ 19.700
Hillegersberg-zuid	7.790	€ 15.000	3.610	€ 31.800	€ 23.300
Hillegersberg-noord	7.020	€ 15.600	3.160	€ 32.300	€ 23.700
Terbregge	3.170	€ 13.300	1.090	€ 38.900	€ 24.600
Molenlaankwartier	7.180	€ 19.600	3.070	€ 45.100	€ 31.800
Kralingen-Crooswijk	51.700	€ 13.000	24.200	€ 26.700	€ 20.400
Rubroek	7.650	€ 12.000	4.020	€ 22.100	€ 17.500
Nieuw Crooswijk	4.500	€ 10.200	2.120	€ 21.300	€ 15.900
Oud Crooswijk	8.400	€ 10.000	3.720	€ 21.600	€ 15.800
Kralingen-west	15.760	€ 11.900	7.390	€ 24.400	€ 18.900
Kralingen-oost	6.750	€ 19.800	2.850	€ 45.200	€ 32.200
Kralingse Bos	x	x	90	€ 31.300	€ 24.000
De Esch	4.640	€ 14.400	2.320	€ 28.100	€ 22.600
Struisenburg	3.820	€ 15.300	1.700	€ 32.100	€ 26.000

Feijenoord	74.420	€ 10.300	32.360	€ 23.300	€ 16.800
Kop van Zuid - Entrepot	6.750	€ 14.700	3.030	€ 32.400	€ 23.700
Vreewijk	14.620	€ 11.500	6.920	€ 23.500	€ 17.300
Bloemhof	15.020	€ 9.100	6.300	€ 21.200	€ 15.000
Hillesluis	11.360	€ 8.900	4.490	€ 22.000	€ 15.500
Katendrecht	3.800	€ 10.300	1.950	€ 19.900	€ 15.400
Afrikaanderwijk	9.380	€ 9.100	3.750	€ 22.500	€ 15.500
Feijenoord	9.790	€ 9.500	3.930	€ 23.100	€ 16.200
Noordereiland	3.700	€ 13.000	1.990	€ 23.900	€ 18.800
IJsselmonde	60.540	€ 11.900	28.270	€ 25.100	€ 18.500
Oud IJsselmonde	5.220	€ 14.200	2.300	€ 32.000	€ 22.900
Lombardijen	14.290	€ 12.100	7.160	€ 23.700	€ 18.100
Groot IJsselmonde	28.190	€ 11.900	13.890	€ 23.800	€ 17.900
Beverwaard	12.840	€ 10.600	4.930	€ 27.400	€ 18.400
Pernis	4.270	€ 12.600	1.970	€ 27.300	€ 19.500
Pernis	4.270	€ 12.600	1.970	€ 27.300	€ 19.500
Prins Alexander	84.180	€ 13.800	39.210	€ 29.300	€ 21.200
's-Gravenland	8.630	€ 15.800	3.180	€ 42.500	€ 28.200
Kralingse Veer	1.660	€ 11.700	670	€ 28.800	€ 19.500
Prinsenland	10.310	€ 13.900	5.080	€ 28.200	€ 20.800
Het Lage Land	10.180	€ 14.100	5.410	€ 25.900	€ 20.300
Ommoord	24.630	€ 14.200	12.200	€ 28.400	€ 21.000
Zevenkamp	17.700	€ 12.400	7.250	€ 29.600	€ 20.400
Oosterflank	10.580	€ 13.600	5.220	€ 27.100	€ 20.200
Nesselande	490	€ 15.000	190	€ 37.900	€ 25.500
Charlois	67.930	€ 11.200	33.710	€ 21.900	€ 16.900
Tarwewijk	12.170	€ 9.900	5.910	€ 19.900	€ 15.500
Carnisse	11.040	€ 11.700	5.970	€ 21.300	€ 17.000
Zuidwijk	13.920	€ 11.300	6.870	€ 22.200	€ 17.000
Oud-Charlois	12.780	€ 11.400	6.260	€ 22.500	€ 17.100
Wielewaal	1.060	€ 10.500	540	€ 19.300	€ 14.900
Zuidplein	1.510	€ 17.600	930	€ 28.200	€ 23.200
Pendrecht	12.610	€ 10.800	5.990	€ 22.200	€ 16.900
Zuiderpark	1.010	€ 12.800	430	€ 22.900	€ 17.700
Heijplaat	1.830	€ 11.300	820	€ 25.200	€ 17.700
Hoogvliet	35.230	€ 12.000	15.440	€ 27.100	€ 19.200
Hoogvliet-noord	13.950	€ 11.200	5.920	€ 26.300	€ 18.400
Hoogvliet-zuid	21.270	€ 12.500	9.520	€ 27.600	€ 19.600
Hoek van Holland	9.240	€ 13.900	4.110	€ 31.100	€ 21.700
Strand en Duin	800	€ 18.800	330	€ 45.700	€ 30.900
Dorp	8.340	€ 13.500	3.750	€ 29.700	€ 20.800
Rijnpoort	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	x	x	x	x	x
Rotterdam	599.630	€ 12.200	279.330	€ 25.600	€ 19.100
Amsterdam	735.870	€ 13.700	372.000	€ 26.300	€ 20.500
's-Gravenhage	463.490	€ 13.400	216.780	€ 27.800	€ 20.800
Utrecht	265.310	€ 13.500	118.460	€ 28.600	€ 21.400
Nederland	16.192.600	€ 12.900	6.718.630	€ 30.300	€ 21.100

Het gemiddelde besteedbaar huishoudensinkomen lag in Rotterdam in 2002 15,5% lager dan elders in Nederland: €25.600, terwijl het landelijk €30.300 bedraagt, en ook in de andere drie grote steden hoger is. Dat lage gemiddelde huishoudensinkomen geeft echter een wat vertekend beeld, omdat Rotterdam zo veel kleine huishoudens kent. Als rekening wordt gehouden met verschillen in grootte en samenstelling van de huishoudens, en zeker ook als gekeken wordt naar het gemiddelde inkomen *per inwoner*, zijn de verschillen een stuk minder groot.

De verschillen met het landelijk gemiddelde zijn vergeleken met twee jaar eerder onveranderd.

Huishoudensinkomens naar etniciteit en sociaal-economische categorie

In het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2002* is ook een beperkt aantal gegevens opgenomen over inkomens naar etniciteit en sociaal-economische categorie. In onderstaande tabel staan autochtone en allochtone huishoudens verdeeld naar drie sociaal-economische categorieën: actieven tot 65 jaar, niet-actieven tot 65 jaar en 65-plussers; de bijbehorende gemiddeld besteedbaar huishoudensinkomens staan in de daaropvolgende tabel. De aantallen actieven, niet-actieven en 65-plussers tellen om technische redenen nét niet op tot het totale aantal huishoudens: 0,2% van de huishoudens kon hier niet ingedeeld worden.

	Totaal aantal huishoudens	Autochtonen:			Allochtonen:		
		Actief,	Niet-actief,	65 jaar e.o.	Actief,	Niet-actief,	65 jaar e.o.
		1-1-'03	15 tot 65 jaar		15 tot 65 jaar	15 tot 65 jaar	
Stadscentrum	15.400	6.000	1.050	1.770	4.170	1.660	720
Stadsdriehoek	6.170	3.160	340	950	1.310	190	210
Oude Westen	4.850	1.010	340	260	1.720	1.190	330
Cool	2.650	970	260	390	660	260	100
C.S. Kwartier	470	230	x	x	130	x	x
Kop van Zuid	160	90	x	x	70	x	x
Nieuwe Werk	830	410	x	x	250	x	x
Dijkzigt	260	140	x	x	x	x	x
Delfshaven	32.390	7.290	2.420	2.610	11.790	6.680	1.510
Delfshaven	3.300	1.110	370	190	970	540	100
Bospolder	3.030	580	170	240	1.210	690	130
Tussendijken	3.270	570	160	410	1.160	720	240
Spangen	4.230	390	290	210	1.760	1.350	210
Nieuwe Westen	7.950	1.770	530	370	3.100	1.680	480
Middelland	5.400	1.500	460	320	1.830	980	280
Oud-Mathenesse	3.370	1.130	240	640	1.060	250	60
Witte Dorp	230	90	x	x	x	x	x
Schiemon	1.610	150	160	190	640	440	40
Overschie	7.350	2.760	780	1.840	1.200	510	240
Kleinpolder	3.560	840	370	950	810	390	190
Noord Kethel	x	x	x	x	x	x	x
Schieveen	210	90	x	x	x	x	x
Zestienhoven	330	170	x	x	x	x	x
Overschie	2.990	1.540	260	710	350	80	40
Landzicht	240	100	x	x	x	x	x
Noord	25.660	10.240	2.150	3.160	6.470	2.920	680
Agniesebuurt	1.880	520	230	130	590	330	70
Provenierswijk	2.180	770	150	220	580	340	110
Bergpolder	4.020	2.110	310	340	890	270	90
Blijdorp	5.730	3.220	340	1.080	850	120	110
Liskwartier	3.320	1.350	290	510	820	260	80
Oude Noorden	8.490	2.240	830	860	2.720	1.590	230
Blijdorpse Polder	x	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	19.090	8.190	1.640	5.010	2.760	920	500
Schiebroek	8.150	2.890	780	2.390	1.210	610	250
Hillegersberg-zuid	3.610	2.090	280	560	580	x	x
Hillegersberg-noord	3.160	1.250	350	830	400	220	100
Terbregge	1.090	680	x	x	190	x	x
Molenlaankwartier	3.070	1.280	190	1.080	370	x	x
Kralingen-Crooswijk	24.200	8.240	2.470	4.200	5.620	2.780	810
Rubroek	4.020	1.330	410	990	790	350	130
Nieuw Crooswijk	2.120	490	230	270	670	370	80
Oud Crooswijk	3.720	800	470	610	950	690	180
Kralingen-west	7.390	2.380	740	1.180	1.860	990	240
Kralingen-oost	2.850	1.410	210	520	470	130	80
Kralingse Bos	90	x	x	x	x	x	x
De Esch	2.320	980	220	340	520	210	40
Struisenburg	1.700	800	170	270	360	x	x

Feijenoord	32.360	7.540	3.180	4.370	10.000	5.870	1.350
Kop van Zuid - Entrepot	3.030	1.220	180	160	1.040	310	120
Vreewijk	6.920	2.370	1.150	1.810	850	530	190
Bloemhof	6.300	1.160	690	680	2.200	1.320	230
Hillesluis	4.490	750	300	390	1.700	1.140	200
Katendrecht	1.950	360	220	260	580	440	90
Afrikaanderwijk	3.750	410	230	420	1.520	920	250
Feijenoord	3.930	450	210	410	1.610	1.040	210
Noordereiland	1.990	820	200	230	500	170	70
IJsselmonde	28.270	9.690	2.780	7.970	4.780	2.230	790
Oud IJsselmonde	2.300	1.370	200	230	390	70	30
Lombardijen	7.160	2.220	730	2.050	1.290	650	220
Groot IJsselmonde	13.890	4.250	1.360	5.160	1.650	980	480
Beverwaard	4.930	1.850	500	530	1.450	520	80
Pernis	1.970	1.000	200	570	130	x	x
Pernis	1.970	1.000	200	570	130	x	x
Prins Alexander	39.210	15.920	3.900	11.270	5.430	1.520	1.070
's-Gravenland	3.180	2.030	160	340	570	x	x
Kralingse Veer	670	360	80	130	90	x	x
Prinsenland	5.080	1.960	590	1.390	710	230	180
Het Lage Land	5.410	1.810	490	2.010	770	160	150
Ommoord	12.200	4.010	1.350	5.030	980	380	420
Zevenkamp	7.250	3.270	760	1.190	1.420	480	120
Oosterflank	5.220	2.350	480	1.170	850	240	130
Nesselande	190	130	x	x	x	x	x
Charlois	33.710	9.660	3.340	6.480	8.490	4.800	900
Tarwewijk	5.910	1.190	540	450	2.220	1.350	130
Carnisse	5.970	2.260	560	850	1.690	510	110
Zuidwijk	6.870	1.950	740	1.760	1.300	870	240
Oud-Charlois	6.260	2.040	650	1.080	1.600	780	110
Wielewaal	540	140	100	240	x	x	x
Zuidplein	930	380	80	250	170	x	x
Pendrecht	5.990	1.250	590	1.410	1.350	1.170	220
Zuiderpark	430	130	x	x	x	x	x
Heijplaat	820	330	x	x	100	80	30
Hoogvliet	15.440	6.010	1.670	3.700	2.490	1.050	500
Hoogvliet-noord	5.920	2.200	570	1.030	1.310	580	240
Hoogvliet-zuid	9.520	3.810	1.100	2.660	1.180	470	270
Hoek van Holland	4.110	2.190	390	1.090	260	90	90
Strand en Duin	330	170	x	x	x	x	x
Dorp	3.750	1.990	360	1.000	240	90	80
Rijnpoort	x	x	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	x	x	x	x	x	x	x
Rotterdam	279.330	94.840	25.990	54.050	63.640	31.060	9.190
Amsterdam	372.000	138.640	32.400	50.600	98.120	38.710	12.990
's-Gravenhage	216.780	80.860	17.630	37.270	53.010	18.440	9.100
Utrecht	118.460	59.830	10.180	18.050	20.550	6.870	2.810
Nederland	6.718.630	3.559.190	634.810	1.320.430	773.160	257.410	159.070

Volgens het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2002* waren er in 2002 in Rotterdam 94.700 allochtone huishoudens onder de 65 jaar. 67% daarvan behoorde tot de actieven (huishoudens van werknemers en zelfstandigen), en 33% tot de niet-actieven (huishoudens met slechts uitkering, vervroegd pensioen of alimentatie en studentenhuishoudens). Van de autochtonen onder de 65 jaar behoorde slechts 22% tot de niet-actieven.

Landelijk en in de drie andere grote steden waren zowel bij autochtonen als bij allochtonen de percentages niet-actieven onder de 65 jaar lager dan in Rotterdam:

- Nederland: 15% niet-actieven bij de autochtone huishoudens, en 25% bij de allochtone;
- Amsterdam: 19% niet-actieven bij de autochtone huishoudens, en 28% bij de allochtone;
- Den Haag: 18% niet-actieven bij de autochtone huishoudens, en 26% bij de allochtone;
- Utrecht: 15% niet-actieven bij de autochtone huishoudens, en 25% bij de allochtone.

Bij deze aantallen horen de volgende gemiddelde besteedbaar huishoudensinkomens.

	Gemiddeld besteedbaar inkomen per huish.	Autochtonen:			Allochtonen:		
		Actief, 15 tot 65 jaar	Niet-actief, 15 tot 65 jaar	65 jaar e.o.	Actief, 15 tot 65 jaar	Niet-actief, 15 tot 65 jaar	65 jaar e.o.
Stadscentrum	€ 27.300	€ 33.200	€ 18.700	.	€ 28.400	€ 16.000	.
Stadsdriehoek	€ 30.000	€ 34.100	€ 20.400	.	€ 30.700	€ 15.800	.
Oude Westen	€ 23.100	€ 29.500	€ 14.900	.	€ 27.200	€ 16.300	.
Cool	€ 24.000	€ 28.400	€ 19.200	.	€ 24.400	€ 14.900	.
C.S. Kwartier	€ 33.800	€ 40.400	x	x	€ 27.900	x	x
Kop van Zuid	€ 23.700	€ 24.000	x	x	€ 24.000	x	x
Nieuwe Werk	€ 40.800	€ 47.600	x	x	€ 37.800	x	x
Dijkzigt	€ 21.100	€ 22.800	x	x	x	x	x
Delfshaven	€ 21.900	€ 26.700	€ 15.000	.	€ 24.700	€ 15.900	.
Delfshaven	€ 21.200	€ 26.300	€ 12.800	.	€ 22.700	€ 14.400	.
Bospolder	€ 21.900	€ 24.500	€ 14.600	.	€ 26.000	€ 16.300	.
Tussendijken	€ 19.900	€ 21.800	€ 14.600	.	€ 23.600	€ 16.800	.
Spangen	€ 20.500	€ 24.800	€ 15.500	.	€ 24.100	€ 16.300	.
Nieuwe Westen	€ 23.500	€ 29.400	€ 16.100	.	€ 26.100	€ 16.200	.
Middelland	€ 22.700	€ 29.800	€ 14.600	.	€ 24.000	€ 15.300	.
Oud-Mathenesse	€ 21.100	€ 22.800	€ 16.900	.	€ 23.600	€ 14.600	.
Witte Dorp	€ 24.500	€ 30.200	x	x	x	x	x
Schiemond	€ 21.000	€ 28.400	€ 15.400	.	€ 25.500	€ 15.700	.
Overschie	€ 25.800	€ 33.800	€ 17.000	.	€ 28.000	€ 15.000	.
Kleinpolder	€ 23.500	€ 32.400	€ 16.300	.	€ 26.900	€ 16.100	.
Noord Kethel	x	x	x	x	x	x	x
Schieveen	€ 28.000	€ 51.100	x	x	x	x	x
Zestienhoven	€ 26.800	€ 30.900	x	x	x	x	x
Overschie	€ 28.400	€ 34.200	€ 18.900	.	€ 31.400	€ 12.400	.
Landzicht	€ 22.500	€ 29.400	x	x	x	x	x
Noord	€ 24.300	€ 28.600	€ 15.700	.	€ 26.200	€ 16.300	.
Agniesebuurt	€ 24.500	€ 31.800	€ 15.000	.	€ 28.900	€ 15.500	.
Provenierswijk	€ 25.200	€ 31.500	€ 14.900	.	€ 27.300	€ 16.400	.
Bergpolder	€ 23.000	€ 24.500	€ 16.500	.	€ 25.900	€ 15.700	.
Blijdorp	€ 27.600	€ 31.000	€ 17.800	.	€ 27.800	€ 14.300	.
Liskwartier	€ 25.600	€ 30.500	€ 16.600	.	€ 27.200	€ 17.200	.
Oude Noorden	€ 21.700	€ 26.200	€ 14.400	.	€ 24.700	€ 16.600	.
Blijdorpse Polder	x	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	€ 32.100	€ 40.500	€ 19.200	.	€ 34.200	€ 16.400	.
Schiebroek	€ 26.300	€ 34.500	€ 17.700	.	€ 28.200	€ 16.200	.
Hillegersberg-zuid	€ 31.800	€ 36.900	€ 18.000	.	€ 30.700	x	x
Hillegersberg-noord	€ 32.300	€ 41.000	€ 16.500	.	€ 38.500	€ 14.000	.
Terbregge	€ 38.900	€ 42.400	x	x	€ 40.600	x	x
Molenlaankwartier	€ 45.100	€ 58.100	€ 30.500	.	€ 51.500	x	x
Kralingen-Crooswijk	€ 26.700	€ 33.400	€ 17.800	.	€ 28.900	€ 18.000	.
Rubroek	€ 22.100	€ 28.000	€ 15.100	.	€ 26.400	€ 18.200	.
Nieuw Crooswijk	€ 21.300	€ 24.900	€ 14.500	.	€ 26.300	€ 15.600	.
Oud Crooswijk	€ 21.600	€ 25.900	€ 16.400	.	€ 26.200	€ 17.400	.
Kralingen-west	€ 24.400	€ 29.000	€ 16.600	.	€ 27.500	€ 18.200	.
Kralingen-oost	€ 45.200	€ 52.900	€ 28.100	.	€ 41.900	€ 22.200	.
Kralingse Bos	€ 31.300	x	x	x	x	x	x
De Esch	€ 28.100	€ 33.300	€ 18.200	.	€ 30.400	€ 19.200	.
Struisenburg	€ 32.100	€ 33.600	€ 23.800	.	€ 35.100	x	x

Feijenoord	€ 23.300	€ 30.300	€ 16.400	.	€ 26.900	€ 16.500	.
Kop van Zuid - Entrepot	€ 32.400	€ 40.000	€ 20.300	.	€ 32.900	€ 17.100	.
Vreewijk	€ 23.500	€ 30.500	€ 16.700	.	€ 28.300	€ 15.100	.
Bloemhof	€ 21.200	€ 26.300	€ 16.100	.	€ 24.200	€ 16.000	.
Hillesluis	€ 22.000	€ 25.000	€ 15.000	.	€ 26.100	€ 17.300	.
Katendrecht	€ 19.900	€ 27.300	€ 15.600	.	€ 22.600	€ 14.600	.
Afrikaanderwijk	€ 22.500	€ 27.700	€ 16.100	.	€ 27.600	€ 16.900	.
Feijenoord	€ 23.100	€ 29.500	€ 16.000	.	€ 28.200	€ 17.400	.
Noordereiland	€ 23.900	€ 28.700	€ 16.100	.	€ 24.300	€ 16.300	.
IJsselmonde	€ 25.100	€ 31.400	€ 18.400	.	€ 27.800	€ 17.200	.
Oud IJsselmonde	€ 32.000	€ 34.600	€ 19.500	.	€ 33.700	€ 21.400	.
Lombardijen	€ 23.700	€ 29.200	€ 17.500	.	€ 25.700	€ 17.200	.
Groot IJsselmonde	€ 23.800	€ 30.400	€ 18.700	.	€ 26.800	€ 17.400	.
Beverwaard	€ 27.400	€ 34.100	€ 18.300	.	€ 29.200	€ 16.300	.
Pernis	€ 27.300	€ 31.900	€ 20.100	.	€ 27.600	x	x
Pernis	€ 27.300	€ 31.900	€ 20.100	.	€ 27.600	x	x
Prins Alexander	€ 29.300	€ 37.300	€ 20.700	.	€ 32.000	€ 17.900	.
's-Gravenland	€ 42.500	€ 46.100	€ 27.500	.	€ 43.300	x	x
Kralingse Veer	€ 28.800	€ 32.900	€ 20.300	.	€ 31.000	x	x
Prinsenland	€ 28.200	€ 37.200	€ 19.300	.	€ 30.900	€ 16.200	.
Het Lage Land	€ 25.900	€ 32.800	€ 17.400	.	€ 25.100	€ 19.200	.
Ommoord	€ 28.400	€ 38.400	€ 22.900	.	€ 34.500	€ 19.400	.
Zevenkamp	€ 29.600	€ 36.600	€ 19.300	.	€ 32.100	€ 15.900	.
Oosterflank	€ 27.100	€ 32.800	€ 19.200	.	€ 29.000	€ 18.100	.
Nesselande	€ 37.900	€ 42.700	x	x	x	x	x
Charlois	€ 21.900	€ 27.100	€ 17.300	.	€ 23.500	€ 15.000	.
Tarwewijk	€ 19.900	€ 24.300	€ 22.600	.	€ 21.700	€ 13.400	.
Carnisse	€ 21.300	€ 24.900	€ 15.500	.	€ 21.600	€ 14.000	.
Zuidwijk	€ 22.200	€ 28.800	€ 15.700	.	€ 24.800	€ 15.700	.
Oud-Charlois	€ 22.500	€ 27.800	€ 16.800	.	€ 24.200	€ 14.500	.
Wielewaal	€ 19.300	€ 23.000	€ 15.400	.	x	x	x
Zuidplein	€ 28.200	€ 32.700	€ 21.600	.	€ 29.800	x	x
Pendrecht	€ 22.200	€ 26.600	€ 16.100	.	€ 25.600	€ 17.000	.
Zuiderpark	€ 22.900	€ 37.100	x	x	x	x	x
Heijplaat	€ 25.200	€ 30.900	x	x	€ 31.300	€ 17.100	.
Hoogvliet	€ 27.100	€ 33.600	€ 19.900	.	€ 29.800	€ 16.800	.
Hoogvliet-noord	€ 26.300	€ 31.500	€ 19.600	.	€ 28.600	€ 16.600	.
Hoogvliet-zuid	€ 27.600	€ 34.900	€ 20.000	.	€ 31.200	€ 17.100	.
Hoek van Holland	€ 31.100	€ 35.600	€ 24.100	.	€ 41.100	€ 19.600	.
Strand en Duin	€ 45.700	€ 49.700	x	x	x	x	x
Dorp	€ 29.700	€ 34.100	€ 23.700	.	€ 39.200	€ 19.900	.
Rijnpoort	x	x	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	x	x	x	x	x	x	x
Rotterdam	€ 25.600	€ 32.600	€ 18.000	.	€ 27.300	€ 16.300	.
Amsterdam	€ 26.300	€ 31.800	€ 17.100	.	€ 28.500	€ 16.300	.
's-Gravenhage	€ 27.800	€ 33.200	€ 18.400	.	€ 29.400	€ 16.900	.
Utrecht	€ 28.600	€ 33.200	€ 18.100	.	€ 29.400	€ 17.600	.
Nederland	€ 30.300	€ 35.400	€ 21.000	.	€ 31.100	€ 18.100	.

Vanzelfsprekend zijn de gemiddelde inkomens van niet-actieven lager dan die van actieven; zowel bij de autochtonen als bij de allochtonen. Daarnaast zijn de gemiddelde inkomens van allochtonen ook lager dan die van autochtonen; zowel bij de actieven als bij de niet-actieven.

Al deze gemiddelde inkomens zijn in Rotterdam lager dan landelijk of in de andere drie grote steden; alleen het gemiddelde inkomen van niet-actieve allochtonen in Amsterdam is nóg iets lager dan dat van niet-actieve Rotterdamse allochtonen.

Lage, midden- en hoge huishoudensinkomens

Aan de hand van de verdeling van huishoudensinkomens kunnen lage-, midden- en hoge-inkomens-groepen worden gedefinieerd. Gangbaar is, dat de “onderste” 40% van de landelijke inkomensverdeling als ‘laag’, de bovenste 20% als ‘hoog’, en de rest als ‘midden’ wordt beschouwd. Op volkshuisvestings-terrein wordt in Rotterdam, om aansluiting te zoeken bij regionale prijsklassengrenzen, evenwel ook wel de “bovenste” 30% in plaats van de bovenste 20% als ‘hoog’ beschouwd.

	Aantal huishoudens 1-1-'03	Verdeling 40%-40%-20%:			Verdeling 40%-30%-30%:	
		Laag: onderste 40%	Midden: middelste 40%	Hoog: bovenste 20%	Midden: middelste 30%	Hoog: bovenste 30%
Stadscentrum	15.400	51%	34%	15%	27%	22%
Stadsdriehoek	6.170	42%	39%	19%	31%	27%
Oude Westen	4.850	61%	29%	9%	23%	16%
Cool	2.650	58%	31%	11%	27%	15%
C.S. Kwartier	470	x	x	x	x	x
Kop van Zuid	160	x	x	x	x	x
Nieuwe Werk	830	x	x	x	x	x
Dijkzigt	260	x	x	x	x	x
Delfshaven	32.390	65%	28%	8%	23%	13%
Delfshaven	3.300	65%	28%	7%	23%	12%
Bospolder	3.030	64%	28%	8%	23%	13%
Tussendijken	3.270	72%	23%	5%	19%	9%
Spangen	4.230	68%	26%	5%	21%	11%
Nieuwe Westen	7.950	61%	29%	10%	24%	16%
Middelland	5.400	62%	29%	10%	24%	15%
Oud-Mathenesse	3.370	68%	28%	4%	23%	9%
Witte Dorp	230	x	x	x	x	x
Schiemonnd	1.610	67%	x	x	25%	8%
Overschie	7.350	54%	33%	13%	26%	20%
Kleinpolder	3.560	64%	26%	10%	22%	14%
Noord Kethel	x	x	x	x	x	x
Schieveen	210	x	x	x	x	x
Zestienhoven	330	x	x	x	x	x
Overschie	2.990	43%	38%	19%	29%	27%
Landzicht	240	x	x	x	x	x
Noord	25.660	58%	31%	11%	25%	17%
Agniesebuurt	1.880	62%	26%	12%	20%	18%
Provenierswijk	2.180	57%	28%	15%	23%	20%
Bergpolder	4.020	60%	32%	8%	27%	13%
Blijdorp	5.730	47%	37%	16%	28%	24%
Liskwartier	3.320	55%	33%	13%	27%	19%
Oude Noorden	8.490	66%	28%	7%	23%	12%
Blijdorpse Polder	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	19.090	43%	33%	23%	25%	31%
Schiebroek	8.150	55%	30%	15%	23%	22%
Hillegersberg-zuid	3.610	36%	42%	22%	33%	31%
Hillegersberg-noord	3.160	45%	32%	23%	24%	31%
Terbregge	1.090	22%	39%	39%	28%	50%
Molenlaankwartier	3.070	29%	29%	42%	21%	50%
Kralingen-Crooswijk	24.200	56%	30%	14%	25%	20%
Rubroek	4.020	62%	32%	7%	26%	12%
Nieuw Crooswijk	2.120	65%	27%	8%	22%	13%
Oud Crooswijk	3.720	66%	27%	7%	22%	11%
Kralingen-west	7.390	59%	30%	11%	25%	16%
Kralingen-oost	2.850	33%	26%	40%	20%	46%
Kralingse Bos	90	x	x	x	x	x
De Esch	2.320	45%	38%	17%	29%	26%
Struisenburg	1.700	44%	37%	20%	28%	29%

Feijenoord	32.360	60%	30%	9%	24%	15%
Kop van Zuid - Entrepot	3.030	37%	37%	26%	27%	36%
Vreewijk	6.920	58%	33%	9%	27%	15%
Bloemhof	6.300	65%	29%	6%	24%	11%
Hillesluis	4.490	64%	29%	7%	23%	13%
Katendrecht	1.950	70%	x	x	21%	9%
Afrikaanderwijk	3.750	65%	27%	8%	22%	13%
Feijenoord	3.930	61%	30%	8%	24%	14%
Noordereiland	1.990	56%	33%	11%	26%	18%
IJsselmonde	28.270	53%	36%	10%	29%	18%
Oud IJsselmonde	2.300	32%	47%	21%	35%	33%
Lombardijen	7.160	58%	34%	8%	28%	14%
Groot IJsselmonde	13.890	57%	34%	8%	28%	15%
Beverwaard	4.930	44%	40%	15%	31%	25%
Pernis	1.970	44%	42%	13%	32%	23%
Pernis	1.970	44%	42%	13%	32%	23%
Prins Alexander	39.210	45%	37%	18%	28%	28%
's-Gravenland	3.180	22%	36%	41%	26%	52%
Kralingse Veer	670	x	x	x	x	x
Prinsenland	5.080	49%	34%	16%	27%	24%
Het Lage Land	5.410	51%	37%	12%	30%	19%
Ommoord	12.200	48%	36%	17%	26%	26%
Zevenkamp	7.250	41%	39%	20%	29%	30%
Oosterflank	5.220	47%	38%	14%	30%	23%
Nesselande	190	x	x	x	x	x
Charlois	33.710	64%	29%	7%	24%	12%
Tarwewijk	5.910	72%	23%	5%	19%	9%
Carnisse	5.970	65%	30%	6%	26%	10%
Zuidwijk	6.870	62%	31%	7%	24%	13%
Oud-Charlois	6.260	62%	31%	7%	25%	13%
Wielewaal	540	x	x	x	x	x
Zuidplein	930	43%	x	x	33%	24%
Pendrecht	5.990	64%	30%	6%	24%	12%
Zuiderpark	430	x	x	x	x	x
Heijplaat	820	52%	x	x	x	x
Hoogvliet	15.440	46%	40%	14%	31%	23%
Hoogvliet-noord	5.920	46%	42%	12%	33%	21%
Hoogvliet-zuid	9.520	45%	40%	15%	30%	25%
Hoek van Holland	4.110	38%	41%	20%	29%	32%
Strand en Duin	330	x	x	x	x	x
Dorp	3.750	40%	42%	18%	30%	29%
Rijnpoort	x	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	x	x	x	x	x	x
Rotterdam	279.330	55%	33%	13%	26%	19%
Amsterdam	372.000	54%	32%	14%	25%	21%
's-Gravenhage	216.780	49%	34%	16%	27%	24%
Utrecht	118.460	46%	36%	18%	28%	26%
Nederland	6.718.630	40%	40%	20%	30%	30%

De inkomensverdeling in Rotterdam in 2002 verschilt niet wezenlijk met die van twee jaar daarvoor. 55% van de huishoudens heeft een inkomen waarmee het tot de “onderste” 40% van Nederland behoort, 13% behoort tot de “bovenste” 20% en de overige 33% behoort tot de middelste 40%.

Als de “middelste” 30% ‘middeninkomen’ worden genoemd en de “bovenste” 30% ‘hoog’, dan heeft 26% van de Rotterdamse huishoudens een middeninkomen en 19% een hoog inkomen.

Een verdeling van gestandaardiseerde inkomens levert weer zuiverder vergelijkingsmateriaal.

	huishoudens 1-1-'03		Verdeling 40%-40%-20%:		Verdeling 40%-30%-30%:	
			Midden: middelste 40%	Hoog: bovenste 20%	Midden: middelste 30%	Hoog: bovenste 30%
Stadscentrum	15.400	Aantal Laag: 42%	33%	25%	24%	34%
Stadsdriehoek	6.170	30%	36%	34%	24%	46%
Oude Westen	4.850	61%	27%	12%	21%	18%
Cool	2.650	44%	37%	20%	28%	28%
C.S. Kwartier	470	x	x	45%	x	x
Kop van Zuid	160	x	x	x	x	x
Nieuwe Werk	830	28%	23%	49%	x	x
Dijkzigt	260	x	x	x	x	x
Delfshaven	32.390	63%	28%	8%	23%	14%
Delfshaven	3.300	57%	32%	11%	25%	17%
Bospolder	3.030	65%	28%	8%	22%	14%
Tussendijken	3.270	71%	25%	4%	22%	8%
Spangen	4.230	73%	23%	4%	21%	6%
Nieuwe Westen	7.950	62%	26%	11%	22%	16%
Middelland	5.400	59%	30%	12%	22%	20%
Oud-Mathenesse	3.370	56%	38%	6%	31%	13%
Witte Dorp	230	x	x	x	x	x
Schiemond	1.610	68%	27%	4%	22%	10%
Overschie	7.350	54%	33%	13%	26%	20%
Kleinpolder	3.560	63%	28%	10%	22%	15%
Noord Kethel	x	x	x	x	x	x
Schieveen	210	x	x	x	x	x
Zestienhoven	330	x	x	x	x	x
Overschie	2.990	43%	39%	18%	30%	27%
Landzicht	240	x	x	x	x	x
Noord	25.660	50%	34%	16%	26%	23%
Agniesebuurt	1.880	57%	28%	15%	21%	21%
Provenierswijk	2.180	53%	28%	19%	23%	25%
Bergpolder	4.020	47%	41%	13%	31%	22%
Blijdorp	5.730	33%	40%	27%	30%	37%
Liskwartier	3.320	49%	35%	16%	27%	24%
Oude Noorden	8.490	62%	29%	9%	23%	15%
Blijdorpse Polder	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	19.090	39%	35%	26%	25%	36%
Schiebroek	8.150	48%	36%	16%	27%	25%
Hillegersberg-zuid	3.610	33%	42%	26%	29%	38%
Hillegersberg-noord	3.160	42%	30%	28%	21%	36%
Terbregge	1.090	29%	36%	35%	27%	44%
Molenlaankwartier	3.070	25%	30%	45%	19%	56%
Kralingen-Crooswijk	24.200	52%	30%	18%	23%	26%
Rubroek	4.020	57%	31%	12%	23%	20%
Nieuw Crooswijk	2.120	64%	30%	6%	24%	12%
Oud Crooswijk	3.720	67%	26%	6%	21%	12%
Kralingen-west	7.390	54%	32%	14%	25%	21%
Kralingen-oost	2.850	28%	25%	47%	18%	53%
Kralingse Bos	90	x	x	x	x	x
De Esch	2.320	40%	32%	28%	23%	36%
Struisenburg	1.700	32%	34%	34%	25%	42%

Feijenoord	32.360	62%	29%	9%	22%	16%
Kop van Zuid - Entrepot	3.030	35%	32%	33%	21%	44%
Vreewijk	6.920	58%	34%	8%	26%	16%
Bloemhof	6.300	69%	26%	5%	21%	9%
Hillesluis	4.490	67%	28%	5%	23%	10%
Katendrecht	1.950	70%	26%	5%	21%	10%
Afrikaanderwijk	3.750	70%	24%	5%	19%	10%
Feijenoord	3.930	66%	26%	8%	20%	14%
Noordereiland	1.990	50%	35%	16%	25%	25%
IJsselmonde	28.270	51%	37%	11%	29%	20%
Oud IJsselmonde	2.300	30%	43%	27%	32%	38%
Lombardijen	7.160	54%	37%	10%	29%	18%
Groot IJsselmonde	13.890	55%	35%	10%	28%	17%
Beverwaard	4.930	49%	41%	11%	31%	20%
Pernis	1.970	43%	45%	12%	33%	24%
Pernis	1.970	43%	45%	12%	33%	24%
Prins Alexander	39.210	41%	38%	21%	28%	31%
's-Gravenland	3.180	21%	38%	42%	26%	53%
Kralingse Veer	670	48%	39%	13%	24%	28%
Prinsenland	5.080	44%	37%	19%	29%	27%
Het Lage Land	5.410	45%	37%	19%	26%	30%
Ommoord	12.200	43%	37%	20%	28%	29%
Zevenkamp	7.250	42%	39%	18%	29%	29%
Oosterflank	5.220	41%	42%	17%	32%	27%
Nesselande	190	x	x	37%	x	x
Charlois	33.710	60%	32%	8%	26%	14%
Tarwewijk	5.910	69%	26%	5%	21%	9%
Carnisse	5.970	57%	35%	8%	29%	13%
Zuidwijk	6.870	59%	34%	8%	27%	14%
Oud-Charlois	6.260	58%	34%	8%	26%	16%
Wielewaal	540	78%	x	x	x	x
Zuidplein	930	27%	41%	32%	32%	41%
Pendrecht	5.990	61%	31%	8%	26%	14%
Zuiderpark	430	60%	23%	16%	x	x
Heijplaat	820	56%	35%	9%	x	x
Hoogvliet	15.440	45%	41%	14%	31%	24%
Hoogvliet-noord	5.920	47%	41%	12%	32%	21%
Hoogvliet-zuid	9.520	43%	42%	15%	31%	26%
Hoek van Holland	4.110	36%	43%	21%	33%	31%
Strand en Duin	330	x	x	45%	x	x
Dorp	3.750	37%	45%	18%	34%	29%
Rijnpoort	x	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	x	x	x	x	x	x
Rotterdam	279.330	52%	34%	15%	26%	23%
Amsterdam	372.000	48%	33%	19%	25%	28%
's-Gravenhage	216.780	45%	36%	20%	27%	29%
Utrecht	118.460	39%	38%	22%	28%	32%
Nederland	6.718.630	40%	40%	20%	30%	30%

Ook op deze wijze verschilt de inkomensverdeling in Rotterdam in 2002 niet wezenlijk met die van twee jaar daarvóór. 52% van de huishoudens heeft een inkomen waarmee het tot de “onderste” 40% van Nederland behoort, 34% een inkomen waarmee het tot de “middelste” 40% behoort en 15% een inkomen waarmee het tot de “bovenste” 20% behoort.

Als weer de “middelste” 30% ‘middeninkomen’ worden genoemd en de “bovenste” 30% ‘hoog’, dan heeft 26% van de Rotterdamse huishoudens een middeninkomen en 23% een hoog inkomen.

Inkomens rond het sociaal minimum

Het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2002* bevat ook gegevens over aantallen huishoudens met een inkomen op het sociaal minimum ("bijstandsniveau") en aantallen huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (de inkomensgrens die veelal aangehouden wordt bij sociaal beleid). Let wel: net als elders in deze Feitenkaart betreft het hier inkomens op jaarbasis; huishoudens die ook een deel van het jaar (nog of weer) een hoger inkomen hadden, zijn hier dus niet inbegrepen.

	Aantal huishoudens 1-1-'03	Sociale minima	idem als percentage	Tot 110% van het sociaal minimum	idem als percentage
Stadscentrum	15.400	2.050	13%	2.820	18%
Stadsdriehoek	6.170	390	6%	600	10%
Oude Westen	4.850	1.130	23%	1.510	31%
Cool	2.650	410	15%	530	20%
C.S. Kwartier	470	x	x	x	x
Kop van Zuid	160	x	x	x	x
Nieuwe Werk	830	x	x	x	x
Dijkzigt	260	x	x	x	x
Delfshaven	32.390	7.020	22%	9.030	28%
Delfshaven	3.300	690	21%	800	24%
Bospolder	3.030	750	25%	930	31%
Tussendijken	3.270	740	23%	1.000	31%
Spangen	4.230	1.260	30%	1.480	35%
Nieuwe Westen	7.950	1.690	21%	2.290	29%
Middelland	5.400	1.030	19%	1.340	25%
Oud-Mathenesse	3.370	360	11%	540	16%
Witte Dorp	230	x	x	x	x
Schiemonnd	1.610	460	29%	580	36%
Overschie	7.350	880	12%	1.220	17%
Kleinpolder	3.560	490	14%	640	18%
Noord Kethel	x	x	x	x	x
Schieveen	210	x	x	x	x
Zestienhoven	330	x	x	x	x
Overschie	2.990	250	8%	400	13%
Landzicht	240	x	x	x	x
Noord	25.660	4.120	16%	5.440	21%
Agniesebuurt	1.880	420	22%	520	28%
Provenierswijk	2.180	460	21%	560	26%
Bergpolder	4.020	540	13%	680	17%
Blijdorp	5.730	390	7%	580	10%
Liskwartier	3.320	500	15%	720	22%
Oude Noorden	8.490	1.820	21%	2.390	28%
Blijdorpse Polder	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	19.090	1.670	9%	2.580	14%
Schiebroek	8.150	940	12%	1.420	17%
Hillegersberg-zuid	3.610	210	6%	350	10%
Hillegersberg-noord	3.160	370	12%	560	18%
Terbregge	1.090	x	x	x	x
Molenlaankwartier	3.070	x	x	x	x
Kralingen-Crooswijk	24.200	3.840	16%	5.470	23%
Rubroek	4.020	610	15%	1.010	25%
Nieuw Crooswijk	2.120	480	23%	640	30%
Oud Crooswijk	3.720	850	23%	1.210	33%
Kralingen-west	7.390	1.280	17%	1.740	24%
Kralingen-oost	2.850	210	7%	260	9%
Kralingse Bos	90	x	x	x	x
De Esch	2.320	260	11%	390	17%
Struisenburg	1.700	x	x	x	x

Feijenoord	32.360	6.530	20%	8.680	27%
Kop van Zuid-Entrepot	3.030	330	11%	480	16%
Vreewijk	6.920	1.000	14%	1.340	19%
Bloemhof	6.300	1.410	22%	1.830	29%
Hillesluis	4.490	1.030	23%	1.320	29%
Katendrecht	1.950	460	24%	650	33%
Afrikaanderwijk	3.750	960	26%	1.240	33%
Feijenoord	3.930	990	25%	1.360	35%
Noordereiland	1.990	340	17%	450	23%
IJsselmonde	28.270	3.090	11%	4.670	17%
Oud IJsselmonde	2.300	x	x	200	9%
Lombardijen	7.160	840	12%	1.250	17%
Groot IJsselmonde	13.890	1.470	11%	2.310	17%
Beverwaard	4.930	630	13%	900	18%
Pernis	1.970	x	x	x	x
Pernis	1.970	x	x	x	x
Prins Alexander	39.210	3.160	8%	5.360	14%
's-Gravenland	3.180	x	x	200	6%
Kralingse Veer	670	x	x	x	x
Prinsenland	5.080	500	10%	810	16%
Het Lage Land	5.410	400	7%	700	13%
Ommoord	12.200	810	7%	1.660	14%
Zevenkamp	7.250	770	11%	1.170	16%
Oosterflank	5.220	460	9%	760	15%
Nesselande	190	x	x	x	x
Charlois	33.710	5.380	16%	7.200	21%
Tarwewijk	5.910	1.240	21%	1.570	27%
Carnisse	5.970	740	12%	960	16%
Zuidwijk	6.870	1.090	16%	1.500	22%
Oud-Charlois	6.260	880	14%	1.230	20%
Wielewaal	540	x	x	x	x
Zuidplein	930	x	x	x	x
Pendrecht	5.990	1.130	19%	1.490	25%
Zuiderpark	430	x	x	x	x
Heijplaat	820	x	x	x	x
Hoogvliet	15.440	1.680	11%	2.320	15%
Hoogvliet-noord	5.920	800	14%	1.070	18%
Hoogvliet-zuid	9.520	880	9%	1.250	13%
Hoek van Holland	4.110	250	6%	380	9%
Strand en Duin	330	x	x	x	x
Dorp	3.750	230	6%	360	10%
Rijnpoort	x	x	x	x	x
Overig en onbekend	x	x	x	x	x
Rotterdam	279.330	39.750	14%	55.310	20%
Amsterdam	372.000	52.090	14%	70.120	19%
's-Gravenhage	216.780	25.670	12%	35.410	16%
Utrecht	118.460	11.450	10%	15.280	13%
Nederland	6.718.630	509.090	8%	736.350	11%

14% van de Rotterdamse huishoudens had in 2002 een jaarinkomen van niet meer dan het sociaal minimum, en 20% zat onder de 110% van het sociaal minimum. Landelijk was dit 8% respectievelijk 11%.

In Rotterdam gaat het hier om 39.750 respectievelijk 55.310 huishoudens. Maar ook dáár vlak boven bevinden zich overigens nog veel Rotterdamse huishoudens:

- 69.110 huishoudens (25% van alle huishoudens) zaten onder de 120% van het sociaal minimum;
- 82.620 huishoudens (30%) zaten onder de 130% van het sociaal minimum;
- 95.270 huishoudens (34%) zaten onder de 140% van het sociaal minimum; en
- 107.350 huishoudens (38%) zaten onder de 150% van het sociaal minimum.

cos
feitenkaart

Inkomens onder de armoedegrens

Het Regionaal Inkomens Onderzoek bevat ook gegevens over aantallen huishoudens met een inkomen onder een lage-inkomensgrens die verschilt met het type huishouden, en door het CBS (bijvoorbeeld in de periodieke *Armoedemonitor* van SCP en CBS) al vele jaren wordt gehanteerd als een welvaartsvaste armoedegrens. Afhankelijk van het huishoudentype lag deze armoedegrens in 2002 zo'n €100 tot €300 netto per maand boven het sociaal minimum; voor alleenstaanden bedroeg zij €9.249.

	Aantal huishoudens 1-1-'03	Onder de armoedegrens	idem als percentage
Stadscentrum	15.400	2.300	15%
Stadsdriehoek	6.170	430	7%
Oude Westen	4.850	1.280	26%
Cool	2.650	440	17%
C.S. Kwartier	470	x	x
Kop van Zuid	160	x	x
Nieuwe Werk	830	70	8%
Dijkzigt	260	x	x
Delfshaven	32.390	8.080	25%
Delfshaven	3.300	770	23%
Bospolder	3.030	840	28%
Tussendijken	3.270	850	26%
Spangen	4.230	1.380	33%
Nieuwe Westen	7.950	2.000	25%
Middelland	5.400	1.220	23%
Oud-Mathenesse	3.370	460	14%
Witte Dorp	230	x	x
Schiemon	1.610	510	32%
Overschie	7.350	980	13%
Kleinpolder	3.560	560	16%
Noord Kethel	x	x	x
Schieveen	210	x	x
Zestienhoven	330	x	x
Overschie	2.990	290	10%
Landzicht	240	x	x
Noord	25.660	4.680	18%
Agniesebuurt	1.880	450	24%
Provenierswijk	2.180	500	23%
Bergpolder	4.020	570	14%
Blijdorp	5.730	470	8%
Liskwartier	3.320	590	18%
Oude Noorden	8.490	2.110	25%
Blijdorpse Polder	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	19.090	1.950	10%
Schiebroek	8.150	1.060	13%
Hillegersberg-zuid	3.610	270	7%
Hillegersberg-noord	3.160	440	14%
Terbregge	1.090	70	6%
Molenlaankwartier	3.070	100	3%
Kralingen-Crooswijk	24.200	4.310	18%
Rubroek	4.020	670	17%
Nieuw Crooswijk	2.120	540	25%
Oud Crooswijk	3.720	970	26%
Kralingen-west	7.390	1.400	19%
Kralingen-oost	2.850	250	9%
Kralingse Bos	90	x	x
De Esch	2.320	300	13%
Struisenburg	1.700	160	9%

Feijenoord	32.360	7.520	23%
Kop van Zuid-Entrepot	3.030	410	14%
Vreewijk	6.920	1.100	16%
Bloemhof	6.300	1.680	27%
Hillesluis	4.490	1.180	26%
Katendrecht	1.950	540	28%
Afrikaanderwijk	3.750	1.100	29%
Feijenoord	3.930	1.110	28%
Noordereiland	1.990	400	20%
IJsselmonde	28.270	3.550	13%
Oud IJsselmonde	2.300	180	8%
Lombardijen	7.160	990	14%
Groot IJsselmonde	13.890	1.660	12%
Beverwaard	4.930	720	15%
Pernis	1.970	100	5%
Pernis	1.970	100	5%
Prins Alexander	39.210	3.630	9%
's-Gravenland	3.180	180	6%
Kralingse Veer	670	x	x
Prinsenland	5.080	560	11%
Het Lage Land	5.410	450	8%
Ommoord	12.200	950	8%
Zevenkamp	7.250	870	12%
Oosterflank	5.220	540	10%
Nesselande	190	x	x
Charlois	33.710	6.420	19%
Tarwewijk	5.910	1.540	26%
Carnisse	5.970	910	15%
Zuidwijk	6.870	1.230	18%
Oud-Charlois	6.260	1.090	17%
Wielewaal	540	130	24%
Zuidplein	930	x	x
Pendrecht	5.990	1.290	22%
Zuiderpark	430	x	x
Heijplaat	820	130	16%
Hoogvliet	15.440	1.840	12%
Hoogvliet-noord	5.920	870	15%
Hoogvliet-zuid	9.520	970	10%
Hoek van Holland	4.110	270	7%
Strand en Duin	330	x	x
Dorp	3.750	260	7%
Rijnpoort	x	x	x
Overig en onbekend	x	x	x
Rotterdam	279.330	45.650	16%
Amsterdam	372.000	59.330	16%
's-Gravenhage	216.780	29.870	14%
Utrecht	118.460	13.420	11%
Nederland	6.718.630	609.340	9%

16% van de Rotterdamse huishoudens had in 2002 een inkomen onder deze armoedegrens. Landelijk was dit 9%.

In Rotterdam gaat het hier om 45.560 huishoudens met in totaal 95.910 personen, waaronder 14.520 actieven (werknemers en zelfstandigen) en 42.660 niet-actieven (werklozen, arbeidsongeschikten en gepensioneerden), en 38.730 overige personen (zonder eigen inkomen).

Aandachtsgroepen van het volkshuisvestingsbeleid

Het Regionaal Inkomens Onderzoek bevat ook gegevens met als klassengrenzen de inkomensgrenzen waarmee de zogeheten aandachtsgroepen van het volkshuisvestingsbeleid worden afgebakend. Huishoudens die *niet* tot deze aandachtsgroepen behoren, worden in het landelijk beleid geacht in de eigen woningbehoefte te kunnen voorzien zonder Overheidssteun. Voor deze aandachtsgroepen gelden verschillende inkomensgrenzen voor een- en meerpersoonshuishoudens.

	Aantal huishoudens 1-1-'03	Aandachtsgroepen	idem als percentage
Rotterdam	279.330	114.160	41%
Stadscentrum	15.400	5.350	35%
Stadsdriehoek	6.170	1.370	22%
Oude Westen	4.850	2.540	52%
Cool	2.650	1.010	38%
C.S. Kwartier	470	100	21%
Kop van Zuid	160	x	x
Nieuwe Werk	830	190	23%
Dijkzigt	260	110	42%
Delfshaven	32.390	17.010	53%
Delfshaven	3.300	1.660	50%
Bospolder	3.030	1.600	53%
Tussendijken	3.270	1.960	60%
Spangen	4.230	2.560	61%
Nieuwe Westen	7.950	4.060	51%
Middelland	5.400	2.730	51%
Oud-Mathenesse	3.370	1.370	41%
Witte Dorp	230	130	57%
Schiemon	1.610	940	58%
Overschie	7.350	3.020	41%
Kleinpolder	3.560	1.670	47%
Noord Kethel	x	x	x
Schieveen	210	140	67%
Zestienhoven	330	120	36%
Overschie	2.990	960	32%
Landzicht	240	120	50%
Noord	25.660	10.370	40%
Agniesebuurt	1.880	930	49%
Provenierswijk	2.180	960	44%
Bergpolder	4.020	1.350	34%
Blijdorp	5.730	1.470	26%
Liskwartier	3.320	1.270	38%
Oude Noorden	8.490	4.380	52%
Blijdorpse Polder	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	19.090	5.860	31%
Schiebroek	8.150	3.080	38%
Hillegersberg-zuid	3.610	870	24%
Hillegersberg-noord	3.160	1.090	34%
Terbregge	1.090	200	18%
Molenlaankwartier	3.070	620	20%
Kralingen-Crooswijk	24.200	10.550	44%
Rubroek	4.020	1.980	49%
Nieuw Crooswijk	2.120	1.120	53%
Oud Crooswijk	3.720	2.100	56%
Kralingen-west	7.390	3.410	46%
Kralingen-oost	2.850	660	23%
Kralingse Bos	90	x	x
De Esch	2.320	810	35%
Struisenburg	1.700	430	25%

Feijenoord	32.360	16.300	50%
Kop van Zuid - Entrepot	3.030	860	28%
Vreewijk	6.920	3.080	45%
Bloemhof	6.300	3.510	56%
Hillesluis	4.490	2.450	55%
Katendrecht	1.950	1.140	58%
Afrikaanderwijk	3.750	2.130	57%
Feijenoord	3.930	2.240	57%
Noordereiland	1.990	900	45%
IJsselmonde	28.270	10.990	39%
Oud IJsselmonde	2.300	420	18%
Lombardijen	7.160	2.930	41%
Groot IJsselmonde	13.890	5.770	42%
Beverwaard	4.930	1.870	38%
Pernis	1.970	590	30%
Pernis	1.970	590	30%
Prins Alexander	39.210	12.150	31%
's-Gravenland	3.180	410	13%
Kralingse Veer	670	190	28%
Prinsenland	5.080	1.590	31%
Het Lage Land	5.410	1.810	33%
Ommoord	12.200	4.030	33%
Zevenkamp	7.250	2.440	34%
Oosterflank	5.220	1.650	32%
Nesselande	190	x	x
Charlois	33.710	15.840	47%
Tarwewijk	5.910	3.310	56%
Carnisse	5.970	2.450	41%
Zuidwijk	6.870	3.260	47%
Oud-Charlois	6.260	2.770	44%
Wielewaal	540	340	63%
Zuidplein	930	170	18%
Pendrecht	5.990	2.980	50%
Zuiderpark	430	230	53%
Heijplaat	820	330	40%
Hoogvliet	15.440	5.070	33%
Hoogvliet-noord	5.920	1.980	33%
Hoogvliet-zuid	9.520	3.090	32%
Hoek van Holland	4.110	990	24%
Strand en Duin	330	x	x
Dorp	3.750	950	25%
Rijnpoort	x	x	x
Overig en onbekend	x	x	x
Rotterdam	279.330	114.160	41%
Amsterdam	372.000	145.080	39%
's-Gravenhage	216.780	76.330	35%
Utrecht	118.460	35.320	30%
Nederland	6.718.630	1.946.800	29%

41% van de Rotterdamse huishoudens behoorde in 2002 tot de aandachtsgroepen van het volkshuisvestingsbeleid. Landelijk was dit 29%.

Voor alle verdere inlichtingen: Paul de Graaf, tel. (010) 489 95 30, e-mail p.degraaf@cos.rotterdam.nl.

Centrum voor Onderzoek en Statistiek; 2e, uitgebreidere druk, augustus 2005.

Auteur: Paul de Graaf.

Met medewerking van: Grad Koster.

Voor meer informatie: www.cos.rotterdam.nl.

COS
Gemeente Rotterdam